

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; Ds. M. C. Tanis, Slidrecht-Centrum; J. van Heteren, Slidrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 8,- per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 4 dollar per jaar.
Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

PAULUS' LEVENSBEGEERTE

MEDITATIE

*Opdat ik Hem kenne en de kracht
Zijner opstanding.*

Filipp. 3 : 10a

Thomas van Aquino had eens krachtig getuigd van de Heere. Na het uitspreken van zijn getuigenis, hoorde hij een stem, die tot hem sprak: „Gij hebt recht van Mij gesproken, Thomas”. Daarna werd hem door de Heere de vraag gesteld: „Wat wilt gij, dat Ik u geven zal?” Zijn antwoord was: „Niets, Heere, niets dan Uzelf”. Uit dit antwoord blijkt, dat Thomas van Aquino een oog had voor de onnaspeurlijke rijkdom van Christus. Hij verstond, dat Hem te kennen alleen zaligheid is. „Niets, Heere, niets dan Uzelf”. Dit leefde ook in het hart van de apostel Paulus. Hij kende maar één begeerte. Hij stond naar het kennen van Jezus Christus. Dit is ook de levensbegeerte van een ieder, die alle gronden buiten Christus verloren heeft en hetgeen gewin was, om Christus wil, schade acht. Het gewinnen van Christus is het levensideaal. Het kennen van Hem bevat rijkdom. Een rijkdom, die niet vergaat. Een rijkdom, die het leven verrijkt. Dit kennen gaat al het menselijke kennen ver te boven. Vandaar dat het kennen van Christus niet is iets of veel van Hem te weten. De inhoud van het evangelie opnemen in ons verstand, Calvijn zegt: „het kennen is niet een naakte of verwarde kennis der rede”. Het is Christus kennen als onze Christus, die de zonde en schuld vergeeft. Het is Zijn kracht en genade ervaren in ons hart en leven. Men kan veel van Jezus weten. Maar weten is nog geen kennen. Wie het weten houdt voor kennen, bedriegt zichzelf. We moeten Hem persoonlijk kennen. We moeten innerlijk met Hem verenigd zijn. Dit geschiedt door de Heilige Geest.

Van huis uit ontbreekt bij ons allen: Godskennis, zelfkennis en Christus kennis. We hebben geen verstand van God en Goddelijke zaken. Ons hart gaat er ook niet naar uit. Geesteswerk is onmisbaar. Het herscheppende werk van de Heilige Geest moet ons deel zijn. Naar het welbehagen des Heeren worden dode zondaren levend gemaakt. Wanneer nu die levendmaking in ons leven tot stand komt, wordt het gemis aan kennis diep gevoeld. Er ontstaat ook een hartelijke begeerte naar kennis. Het onderwijs des Geestes uit en door het Woord wordt als onmisbaar en noodzakelijk gezien. Om dat onderwijs wordt ook voortdurend gevraagd. Een leerling te zijn op de school des Heeren wordt vurig begeerd. Het nieuwe leven staat dus naar onderwijs, naar kennen. Men leeft bij het Woord van Jezus: „En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God en Jezus Christus, Die Gij gezonden hebt”.

Wie nu staat naar kennen, naar geestelijke kennis, stelt zich ook biddend onder de verkondiging van Gods Woord. De bede is: „Heere, laat ik kennen, beleven wat U laat verkondigen”. Opdat ik Hem kenne. Wanneer Paulus dit uitspreekt, dan hebben we niet te doen met iemand, die nog maar een enkele dag is op de school des Heeren. Hij had reeds vele lessen geleerd. Hij had God in Christus leren kennen tot zaligheid. Toen hij zijn brief schreef aan de gemeente van Filippi kon hij spreken van levensverdieping, van levensverrijking.

Hij wist in Wie hij geloofde. Christus was Zijn leven. Hij kon belijden: „Het leven is mij Christus en het sterven is mij gewin”.

Ruim 25 jaar geleden was de Heere in zijn leven gekomen. In de donkere nacht van zonde was het licht des hemels gevallen. De hand der liefde raakte hem aan en de stem der genade deed hem het woord van vrede en schuldvergeving horen. Nadat de Heere hem verschenen was, had hij Christus leren kennen als Zijn Borg en Zaligmaker.

Door die kennis had hij een levensgrond en een stervensgrond ontvangen. In Christus was hij rechtvaardig voor God. God was voor hem geen vertoond Rechter meer, maar een barmhartig God en Vader. Van harte kon hij schrijven aan de Romeinen: „Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onze Heere Jezus Christus; door Welke wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods”. Nu merkt u misschien op: wanneer je dit belijden kunt, dan ben je toch waar je zijn moet? Is dat waar? Wie getrouwd is, getrouwd is uit liefde, staat naar een goed huwelijksleven. En dit leven houdt ook in elkander nader te leren kennen.

Die begeerte kende nu Paulus. Zijn kennis van Christus was ook gering. Hij was nog niet volleerd in die kennis. Hij ontdekte zoveel in Christus en dit deed hem belijden: „Heere wat is mijn kennis van U toch gering. Wat weet ik toch weinig van U”. Dit wordt ook geuit, door allen, die Christus hebben leren tot verlossing, tot rechtvaardiging.

Vandaar dat men verlangt naar die levenskennis, waardoor de gemeenschap met Christus gevoeld wordt. De kracht van Christus tot heiligmaking genoten wordt. Dan zal heel het leven zich wortelen in Christus. Paulus staat er dus niet alleen naar, dat het wonder der verlossing door hem al beter wordt verstaan, maar ook dat de verlossing van de Middelaar in zijn leven openbaar kome als een kracht der liefde, tot nauwer inleven met hem, tot een wandel der heiligheid en zelfverloochening.

Wanneer we nu Paulus hierin verstaan, kunnen we begrijpen, dat hij zich vervolgens richt op de kracht van Zijn opstanding. Want door de kracht van Christus' opstanding komt in de gelovige tot stand het leven der opstanding. Het leven van de herschepping, waarvoor de afsterving van de oude mens en de opstanding van de nieuwe mens tot stand komt. In het leven blijkt dan de waarachtige bekering tot God. In zichzelf ontdekt en bemerkt Paulus nog de macht van de zonde en van de dood. Hij kan zichzelf daaraan niet onttrekken.

In eigen kracht kan hij niet komen tot een leven in heiligmaking. Alleen Christus' opstandingskracht vermag dit. Door die kracht wordt de zondemacht en kracht gedood en zal het nieuwe leven alleen toenemen en zich ontplooiën tot eer en verheerlijking des Heeren. En nu niet alleen tot eigen geestelijk welzijn vraagt Paulus om die kracht, maar ook uit liefde tot de Heere. Daar hij de Heere hartelijk liefheeft, smart het hem, dat hij niet kan leven tot eer van de Heere. Leven zoals de Heere het waardig is. Nu is er echter de opstandingskracht. Een kracht, die alles vermag. Die kracht te ontvangen, te ervaren, te bemerken is zijn zielsbegeerte. Vandaar het inroepen van die kracht. De

VAN DE ADMINISTRATIE

Ook onder „Van de administratie” mogen wij gewagen dat j.l. 17 april onvergetelijk is geworden. Zovelen bijeen te zien uit het gehele land heeft wel bewezen dat ons blad „Bewaar het Pand” beantwoordt aan het doel. Wij zijn die dag bemoedigd om onze arbeid voort te zetten, laat het moge zijn met de bede van Ps. 39 vs. 8. En nu o Heere wat verwachten wij, onze hoop die is op U. Wij hebben het aangevoeld uit de vele reacties die ons bereikten, dat alleen het Woord Gods verbinding geeft aan elkander. Ook hebben wij nog verblijdende berichten van die dag door te geven, n.l. de opbrengst van de collecte die bedroeg f 3.034,96, met een nagift van f 25,—. 9 nieuwe abonnees konden worden genoteerd, terwijl van „Het lied in de Eredienst” (brochure van Ds. Tanis) 140 ex. werden verkocht. Voor alles hartelijk dank, waarbij wij ook betrekken hen die in de middagpauze, nieuwe abonnees noteerden en de brochure van Ds. Tanis verkochten.

Voorts zij medegedeeld, dat in één week ca. 500 abonnees het abonnementsgeld betaalden. Wij zien er naar uit dat deze stroom nog wat zal aanhouden; niemand blijve achter. Niet minder dan f 893,— werd extra ontvangen w.o. 1 gift van f 100,— en enkele van f 25,—. Nu de drukkosten zo belangrijk zijn gestegen, is dit extra welkom. Met elkaar hebben wij 13 nieuwe abonnees kunnen noteren, waartegenover wij plaatsen het overlijden van 5 abonnees. Pred. 124 : 5b.

Wij besluiten met de wens en bede, dat ons blad „Bewaar het Pand”, bij de voortduur tot rijke zegen gesteld mag worden en wij blijven aan al onze abonnees verzoeken medewerking te verlenen om nog meer bekendheid aan ons blad te geven.

Ons gironummer is 704350 t.n.v. Adm. Bewaar het Pand, Kwartelstraat 74, Alphen a.d. Rijn. v.d.L.

VAN DE REDACTIE

Een paar mededelingen:

1. Ds. Slagboom en ondergetekende hebben de boeken van de administrateur weer eens gecontroleerd. Het is opnieuw gebleken, dat alles in vertrouwde handen is. Br. Van der Lee verzorgt alles keurig met medewerking van br. Beukers. De 5e jaargang kon zonder tekort worden afgesloten. We zijn daardoor zonder financiële zorgen de nieuwe jaargang ingegaan. Velen hebben al het abonnementsgeld voor de 6e jaargang betaald. De bij het eerste nummer van deze jaargang ingesloten girobiljetten doen uitstekend werk. De gelden komen vlot binnen. We hopen, dat dit blijft doorgaan totdat de laatste abonnee zijn bijdrage heeft betaald. Wanneer de vrijwillige bijdragen ook doorgaan — en daar houden we ons van overtuigd — is wat dat betreft de verdere uitgave van het blad voorlopig veilig gesteld. Een woord van dank aan allen, die hieraan medewerken, is wel op zijn plaats.

2. De brochure van Ds. Tanis, getiteld Het lied in de eredienst, is nog voorradig en te verkrijgen door storting van f 1,60 per exemplaar op postrekening 652422 ten name van Ds. G. Blom te Meerkerk.

3. Er blijkt belangstelling te bestaan voor het inbinden van de eerste 5 jaargangen van ons blad in één band. Onderzocht wordt, of het mogelijk is hiervoor een band beschikbaar te stellen. D.V. hoort u daar later van.

4. Omtrent de uitgave van het gesprokene van de ontmoetingsdag te Dordrecht op 17 april j.l. kunnen we nog niets definitiefs zeggen. Maar naar we hopen zal dat in het volgende nummer wel het geval zijn.

B.

zonedodende kracht en de levensversterkende kracht. Wie nu naar die kracht uitziet, zonder die kracht niet leven kan, hoort des Heeren heilwoord: „Mijn kracht wordt in zwakheid volbragt”. En wat de Heere spreekt doet Hij, maakt Hij waar. En de ervaring leidt tot de belijdenis: „Zo zal ik dan veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij wone”. Wie nu alleen leven kan door Zijn opstandingskracht, zal eenmaal leven. Het leven kennen tot in eeuwigheid. Want de geopende graf verzekert Gods kind van het eeuwige zalig leven met God, met Christus. Indien de Geest beogenen, Die Jezus uit de doden opgewekt heeft, in u woont, zo zal Hij, Die Christus uit de doden opgewekt heeft, ook uw sterfelijke lichamen levend maken, door Zijn Geest, Die in u woont.

M. C. Tanis

Ontmoetingsdag te Dordrecht op 17 april '71

De ontmoetingsdag van vrienden van Bewaar het Pand is een onvergetelijke dag geworden, waarop we met blijdschap en dankbaarheid mogen terugzien. De belangstelling overtrof alle verwachtingen. Er waren naar schatting ongeveer 700 bezoekers. Ze waren gekomen uit alle oorden van het land: uit het hoge noorden, uit de kop van Noordholland, uit Elburg en omgeving, uit het midden, uit Dordrecht en omgeving, zelfs uit Zeeuws-Vlaanderen. Er waren jongeren en ouderen, bezoekers van alle leeftijden.

Velen hadden dus aan de oproep gehoor gegeven. De commissie van redactie van ons blad had gemeend deze ontmoetingsdag te moeten organiseren. Dat was niet plotseling opgekomen, maar grijpt, mede door de aandrang van allerlei zijden. Het was al lang gebleken, dat men er behoefte aan had elkaar als gelijkgezinden te ontmoeten. Het blad bestond juist 5 jaar en had kennelijk in een dringende behoefte voorzien. De uitgave was tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen. Die beginselen binden samen en brachten op de ontmoetingsdag bij elkaar.

De morgensamenkomst begon om goed half 11. We zongen Ps. 123 : 1. Er werd gelezen 2 Timotheus 1. Daarna werd gebeden om Gods zegen en werden de noden voor de Heere neergelegd. Allen werden hartelijk welkom geheten.

Ds. H. C. van der Ent uit Katwijk aan Zee sprak over Tempelverval en vreze Gods in de jeugd.

Zijn rede werd met veel aandacht en veel instemming beluisterd. Het was een woord voor ouderen, maar ook voor jongeren. Later bleek ons, dat het bij de jeugdigen in de smaak was gevallen.

Ds. M. C. Tanis van Sliedrecht-centrum sprak een kort woord in verband met het feit, dat het juist 450 jaar geleden was, dat Maarten Luther op de rijksdag te Worms voor de duitse keizer moest verschijnen. Hij sloot de morgenvergadering met gebed. Het was toen ongeveer kwart over 12.

De bezoekers hadden brood meegenomen en werden in de vergaderzalen en in de kerk van koffie voorzien. Ondertussen was er ruimschoots gelegenheid om onderlinge gesprekken te voeren. We maakten zelf ook kennis met lezers van het blad, die we tevoren slechts uit een briefwisseling kenden. We ontmoetten anderen, van wie we sommigen in geen jaren hadden gezien. Dat deed goed. De middagpauze vloog voorbij.

De middagbijeenkomst zou door Ds. M. Baan uit Zeist geopend worden, maar deze kon niet komen. Hij moet wat afremmen en daarom kon hij die dag niet uitbreken en zondags weer voorgaan in Zeist. Ds. H. van Leeuwen van Urk verving hem. Deze ging voor in gebed, las een gedeelte uit Psalm 51 en sprak kort over vs. 20.

Toen kreeg Ds. R. Kok van Nijkerk het woord. Hij sprak over De Waarachtige bekering. Ds. Kok stond nog in volle kracht op de kansel, ondanks zijn tachtig jaren. Hij sprak een gedegen woord, rijk en diep van inhoud. Er werd geluisterd en met instemming, zoals we later van verschillende kanten hoorden.

Tenslotte sprak Ds. D. Slagboom van Dordrecht-centrum een slotwoord. Hij bepaalde bij Jesaja 14 : 32: Wat zal men dan antwoorden den boden des volks? Dat de HEERE Zion gegrond

heeft, opdat de bedrukten Zijns volks een toevlucht daarin hebben zouden. Hij ging voor in dankgebed. De Heere had het alles bijzonder welgemaakt. Tegen 4 uur in de middag konden allen naar huis terugkeren. De morgen begon met regen, maar het was een stralende dag geworden.

Zowel in de morgen- als in de middagsamenkomst werd een collecte gehouden ten bate van het doel.

De totale opbrengst was zeer verblijdend, namelijk f 3.034,96. In E. ontving ik nog f 2,— van iemand, die niet in de gelegenheid was geweest om te komen. We willen allen hartelijk dankzeggen voor hun offervaardigheid, waaruit de liefde tot de oude Gereformeerde beginselen duidelijk blijkt.

In de middagpauze zorgden enkele jongelui voor verkoop van de brochure van Ds. Tanis, getiteld: Het lied in de eredienst. Zij verkochten 140 exemplaren en ontvingen nog f 26,30 aan overbetalingen. Jongelui, hartelijk dank voor jullie zeer gewaardeerde hulp.

Het bovenstaande verslag van onze ontmoetingsdag is kort. Het kan ook kort zijn. Om twee redenen. De eerste is, dat in dit nummer van het gesprokene door de predikanten Van der Ent en Kok samenvattingen zijn opgenomen, die zij zelf hebben gemaakt en dus wel de hoofdzaak weergeven van wat zij hebben gezegd. De andere reden is, dat het in de bedoeling ligt het gesprokene op die dag in brochure-vorm uit te geven. Het bleek al dadelijk, dat daar veel belangstelling voor is van de kant van bezoekers als ook van anderen, die de samenkomsten niet bijgewoond hebben. We hopen in het volgende nummer van dit blad nadere mededelingen hieromtrent te kunnen doen.

Het was een bijzondere dag. Er was samenbinding en onderlinge liefde. Er werd geen wanklank gehoord. De stemmige wijze van zingen deed weldadig aan. Er was eerbied. De inhoud van de woorden, die gesproken werden, was in overeenstemming met onze oude beginselen, die gegrond zijn op Gods Woord. Het was, zoals iemand zei, nog als vanouds, zoals het vroeger in de kerk was. 't Was een schone dag! Zo schreef iemand.

Er waren verschillende predikanten onder de menigte. We ontmoetten ook enkele studenten van de Theologische Hogeschool te Apeldoorn. Er was ook belangstelling van gelijkgezinden uit andere kerken. Dat alles deed goed.

We konden bemoedigd naar huis terugkeren. Er is veel, ook in het kerkelijke leven, dat met grote zorg vervult, maar op zo'n dag is duidelijk te merken, dat er toch nog een volk in onze kerken is, dat wil blijven leven bij de oude waarheid van Gods Woord.

Algemeen werd de behoefte gevoeld om elk jaar zo'n ontmoetingsdag te houden. Dat heeft de volle aandacht van de commissie van redactie. We kunnen nu al mededelen, dat er zo mogelijk zelfs dit jaar nog een samenkomst zal worden gehouden meer in het noorden van het land. Dan zijn ook de vrienden, die in het noorden wonen, beter in de gelegenheid om in groten getale te komen. We hopen een geschikte zaal of kerk te vinden in een plaats, die gunstig ligt voor de mensen uit het noorden, maar die toch ook goed te bereiken is voor de vrienden uit het midden of zuiden van het land. Te zijner tijd hopen we nadere mededelingen te kunnen doen.

R.

dat eens volkomen gebracht zou worden door de Heere Jezus Christus. Die met ene offerande een volkomen genoegdoening heeft teweeggebracht. Terwijl zij tegenover de genade vijandig gezind stonden, waren zij de zonden zeer gezind. Want zij sliepen bij de vrouwen die bij hopen samenkamen aan de deur van de tent der samenkomst. Tot ergernis van degenen die het zien moesten. Zo waren deze voor-gangers zeer slechte voorbeelden voor het volk.

In deze tijd van tempelverval, dat is verval van de dienst van God, werd Samuel geboren.

Wij leven ook in zulk een tijd. De oude Eli heeft nog een grote familie: Slappe figuren, die niet meer kunnen en durven op te treden. Het oordeel is: De mensen zijn anders, denken anders, praten anders, doen anders en daar moet je je wat bij aanpassen. We leven nu eenmaal in 1971. Alles verandert. Maar dat God niet verandert, daar wordt weinig of geen rekening mee gehouden. Je moet met de tijd mee, zo praat de oude Eli, anno 1971. Allerlei vernieuwingen worden ingevoerd, wat geen verbeteringen zijn. Zij zijn wel oorzaak van steeds grotere verwijderingen. De noodzakelijkheid van de vernieuwing des harten daarentegen, is een steeds minder gangbare zaak.

Het woord „vrijheid” is zeer in trek, met als gevolg „losbandigheid”. Als we het zo zeggen, dan hebben we heus niet een bepaalde kerk op het oog. Want deze dingen zijn op het gehele brede kerkelijke terrein te konstaten. Ondanks de roep om eenheid is de verwarring nog nooit zo groot geweest als nu. De kloof tussen kerken en kerken en tussen jong en oud wordt steeds breder en dieper.

Eli heeft vandaag ook nog vele zonen, die het ambt der verzoening bedienen. Doch zij zijn van alle ware Godskennis ontbloot. Van Zijn heiligheid hebben zij geen begrip. Van Zijn rechtvaardigheid geen geestelijk verstand. Recht en genade verkondigen zij niet. En genade door recht verstaan zij niet. Dat dit alleen gegeven kan worden terwille van het „offer” begrijpen zij niet, ook al preken zij over de Heere Jezus Christus.

Daarom is er geen nauw leven, maar wel een leven naar het vlees. Christus is immers voor de mensen gestorven, nu dan behoeven wij ons toch niet meer druk te maken? Het zich oefenen in Godzaligheid is daardoor een uit-de-tijdse-zaak.

Men spot met God en Zijn woord. Kun je het Woord van God nog wel serieus nemen? Het is in strijd met de „wetenschap” enz. Dat dit alles een stempel zet op de dienst van God, is duidelijk. De preken worden korter, de inhoud dunner, de kerken leger. We leven, zegt men, in een gejaagde tijd. En zo jaagt men naar de eeuwigheid. Onbekommerd!

Men heeft al herhaalde malen kunnen lezen, dat de preken het eigenlijk niet meer doen. Het moet anders. Met de film, toneel en de poppenkast, spreekt het meer toe.

Daar lenen zich bizonder voor de geschiedenis van Jozef en de vrouw van Potifar, e.d.

Zo gaat het op scholen, in de catechisatielokalen en kerken. Het dringt overal door.

Op deze wijze worden jong en oud door de moderne zonen van Eli, in naam van alle vrijheden op het spoor der vrij-zinnigheid gerangeerd.

Voorwaar, we leven in dagen van diep verval.

In deze tijd nu worden onze kinderen geboren en groeien zij op. Doch hoe?

Mocht Samuel ons tot een voorbeeld wezen. Hij is van de Heere gebeden. Dat is volgens hedendaagse opvattingen niet meer nodig. Maar het is bijbels. Leven wij ook ten deze nog bijbels?

Deze van God-gebeden-zoon kreeg ook een God-vrezende opvoeding. Dit was de Heere waard. Hij werd opgevoed om te staan in de dienst des Heeren.

Hoe voeden wij onze kinderen op? Geven wij ze het met de paplepel in? Daarmede is natuurlijk niet gezegd, dat wij onze kinderen bekeren kunnen, maar wel wat onze dure roeping is.

Hanna heeft de Heere ook beloften gedaan 1 Sam. 1 : 11, en zocht ze na te komen. Doen wij dat ook? We hebben de Heere ook beloften gedaan. Komen we ze ook na? De Heere wil er Zijn zegen aan verbinden.

Toen Samuel 6 à 7 jaar oud was heeft ze hem naar Eli gebracht. „En Samuel was de Heere zeer dienende voor het aangezicht van Eli”. 1 S. 2 : 13. Hij verrichtte bij de tabernakel kleine werkzaamheden en vroeg „heilbegerig” naar de betekenis der dingen. Hij had al jong „lust om de Heere te vrezen”.

Tempelverval en vreze Gods in de jeugd

Samenvatting van de rede, uitgesproken door Ds. H. C. van der Ent, op de ontmoetingsdag te Dordrecht

Als in de titel van het onderwerp het woord „tempel” gebruikt wordt, dan heeft dit betrekking op alles wat met God en Zijn dienst te maken heeft, in welke zin onder ons ook het woord „kerk” nog gangbaar is.

Als vrienden van Bewaar het Pand willen we onze stof putten uit het Pand dat we zuiver en onvervalst dienen te bewaren. En dat is het woord van God.

Gelezen werd 1 Sam. 2 : 12-26.

Het gelezen schrift gedeelte verhaalt van een donkere tijd. De oude hogepriester Eli was een slappe figuur. Zijn zonen waren kinderen belials „nietsnuttig”. Zij kenden de Heere niet.

Niet dat zij nooit van de Heere hadden gehoord.

Want ze waren godsdienstig opgevoed en ook opgeleid om het priesterambt te bekleden, maar het waren „natuurlijke” mensen gebleven: onwedergeboren.

van de bediening van het ambt der verzoening verstonden zij niets. Want zij kenden God niet als heilig en rechtvaardig. Ook niet als barmhartig en zeer genadig en groot van goedertierenheid, terwille van de offers die dagelijks gebracht werden.

Gevolg was, dat zij eigenlijk spotten met God en Zijn gebod. Want van de offers namen zij het beste, om daarmede hun vlees te dienen. Als het niet gegeven werd, dan werd het met geweld genomen. Zij traden op als rechthebbende schepselen, en gaven daarmede blijk nog nooit geleerd te hebben, dat zij alle rechten hadden verlopen. Dat zij alleen maar zalig zouden kunnen worden, uit genade — door recht — terwille van het offer,

Kinderen, hebben jullie dat ook? Hoor je graag Gods woord? Lees je graag in de bijbel? Werk je graag voor de Heere? Ga je graag naar Gods kinderen? Zit je graag in de kerk?

Ouders, als je deze dingen bij je kinderen bemerkt, vertrapt het dan niet, opdat je niet een van deze kleinen ergert. Want dan ware het je nutter dat een molensteen om je hals gedaan werd en je in de diepten der zee werd geworpen.

Met het opgroeien van Samuel werd ook de verzoeking groter. Samuel zag het schranzen van die zonen van Eli. Misschien hebben ze Samuel er ook wel op uit willen sturen, om het beste voor hen te halen, met de belofte dat er voor hem dan ook wel wat bij zou zijn. En welke jongen van die leeftijd is er dan niet te vinden?

„Doch Samuel diende voor het aangezicht des Heeren, zijnde een jongeling, omgord met een linnen lijfrok”. Hij onttrok zich aan de verleiding van zijn geestelijke leidslieden om zich door des Heeren woord en Geest te laten leiden.

Ik denk aan onze knapen. Een gevaarlijke leeftijd voor de jongens, als de wereld voor hen open gaat, met al zijn begeerlijkheden. Het valt dan voor een jongen en een meisje echt niet mee, om het hart niet te laten begeren, wat het oog bekoort.

Alleen als je met Samuel voor het aangezicht des Heeren leven mag en Hem dienen, naar de eis van Zijn woord, kun je voor deze strikken worden bewaard. Haat en vliedt de zonden om in een nieuw Godzalig leven te wandelen. Dit zijn geen vruchten, die groeien op de akker van een natuurlijk mens, doch het zijn de vruchten van het tere nieuwe leven, zoals we dat bij Samuel mochten zien.

En daar hier ook ouders zitten, tot u het volgende: Hanna bracht elk jaar Samuel een nieuwe rok. Die was doorweven met haar gebeden. Zij kende de verleiding waaraan hij bloot stond. Zorgen wij ook zo voor onze kinderen, opdat ze ook met hun kleding de Heere kunnen dienen? Begeleidt ge met uw gebeden uw kinderen door dit zo „gevaarlijke” leven.

Ouders, laat uw verwachting voor uw kinderen van de Heere zijn. Kinderen, als ge biddende ouders hebt, dankt er dan de Heere voor. Want het is een groot geschenk.

Samuel werd nog groter. Hij begon een man te worden. Het seksuele leven kwam bij hem tot ontwaking. De Satan legt ook dan weer voor de voeten van de jeugdige Samuel de nodige valstrikken. Denk aan die vrouwen, waar de zonen van Eli bij sliepen. Welk een zuigkracht ging hiervan uit op de jeugdige Samuel, die een jongen was van gelijke beweging gelijk alle andere jongens van nature.

Doch ook voor deze strikken mocht hij bewaard blijven. „Want de jongeling Samuel nam toe en werd groot en aangenaam, beide bij God en de mensen”.

Samuel werd groot, niet bij de wereld, niet bij de zonde, niet bij de wellust, maar bij God. Daar zocht hij zijn kracht tegen alle verleiding. Zijn levensgeheim was de vreze des Heeren. Zo ging er van zijn leven iets uit. Hij werd ook groot bij de mensen. Hij vertoonde daarin het beeld van Hem, die hij met Abraham begeerd heeft van verre te zien, dat is Jezus Christus van Wie in Luc. 2 : 52 hetzelfde beschreven staat.

Samuel bewaarde het Pand hem toebetrouwd, en hij werd door de Heere bewaard, om straks te worden ingezameld, verlost uit deze wereld, in het huis des Vaders alwaar vele woningen zijn.

Hoe is het nu met ons? Onze jonge mensen met name leven in een wereld waarin de verleiding op seksueel gebied ontzettend groot is. Het „heilige” wordt voor de honden op straat geworpen. De jeugd wordt „groot” bij „bloot” via krant, weekblad, T.V. en verkiezingsaffiche's. Velen gaan lichamelijke en geestelijke ten verderve, om verder van het drug'sgebruik maar niet te spreken.

En waarmede zal nu de jongeling zijn pad zuiver houden in deze korrupte wereld? Alleen als hij het houdt naar Uw woord.

Jonge mensen, wordt niet groot bij de zonde, die als een vloedgolf door het leven spoelt. Maar laat in uw harten leven, wat van Samuel staat geschreven, n.l. dat hij groot werd bij de Heere. Zoekt de gemeenschap met de Heere. Zoekt kracht bij de Heere in de strijd tegen de verleiding, de zonde, de wereld, je eigen bestaan. Het is alleen bij Hem te verkrijgen.

En wie het bij de Heere zoekt, die zal met Jozef kunnen zeggen, die ook jong de Heere heeft mogen vrezen: Zou ik zo'n groot kwaad doen en zondigen tegen God?

Vrees de zonden als de pest, ja als de dood. En als de dood dan komt, en de vreze des Heeren heeft je leven gesierd, dan behoeft je de dood niet te vrezen.

Bewaar het Pand je toebetrouwd. Zoek te leven bij en naar het zuivere woord van God. Dat kan je alleen wijs maken tot zaligheid. Daarin is alleen de weg te vinden, die ten leven leidt.

Wie het Pand bewaren mag, dat is: wie naar de leer, die naar de Godzaligheid is, leven mag, die wordt ook door de Heere bewaard, in de dag der verzoeking. Die wordt bewaard tot het eeuwige leven.

God geve in deze dagen van diep verval, ons maar veel Samuels.

De waarachtige bekering

Samenvatting van de rede, uitgesproken op 17 april 1971

De Heilige Schrift is het Boek van de waarachtige bekering. Het is het geschenk van Gods soevereine genade, om zondaren van uit de duisternis te brengen tot Zijn wonderbaar licht.

Het predikt ons de noodzakelijkheid, de mogelijkheid en de werkelijkheid van de waarachtige bekering. Het gaat in het strijden tegen de heerschappij der zonde, om de verbreking van de kracht, de vergeving van de schuld en de doding van de smet der zonde.

De Heere roept door de prediking van het Evangelie zondaren tot bekering. Door al de profeten en de apostelen wordt ons van Godswege de noodzakelijkheid van de waarachtige bekering op het hart gebonden. De Heere begon Zijn prediking met dit woord: „Bekeert u en geloof het Evangelie”.

En toch, al roept de Heere de zondaar ernstig en waarachtig tot bekering, zodat hij in zijn hart overtuigd wordt van de noodzakelijkheid en 't besef zo niet in te kunnen gaan in de eeuwige heerlijkheid, dan is dat nog niet het beginsel van de waarachtige bekering.

Het kan wel zijn dat de mens zich door de kracht van de algemene genade bekeert van de zonde tot de deugd of van de kroeg naar de kerk, maar daarin is nog niet het waarachtige werk van Gods

Hetgeen waarachtig is kan alleen waarachtig zijn in een Ander; het is door ons niet op te brengen. In Jezus Christus, de waarachtige God en het eeuwige leven is de waarachtige bekering.

Maar waarom roept de Heere ons dan als al de roepstemmen tot bekering die ernstig en waarachtig zijn, toch niet genoegzaam zijn tot bekering? Opdat het ons duidelijk zou worden, dat het kunnen en willen komen tot bekering bij ons niet gevonden wordt. Want wij leven van nature in een staat van vijandschap en ongelooft.

De Heere roept ons tot bekering, opdat het in ons hart zou worden: „Heere, bekeer ons tot U, zo zullen wij bekeerd zijn”.

En hoe gaat dat dan zoals het gaan moet tot beleving van de waarachtige bekering? Bij het deelachtig worden van de wederbarende werkingen van de Heilige Geest steekt de Heere Zijn tweesnijdend zwaard dwars door het hart heen. Dat is nodig om ons af te snijden van de wilde boom Adam tot inlijving in de boom des levens, Jezus Christus. En zo drukt de Heere Zijn beeld af in het hart, stort Hij Zijn ontfermende liefde uit in de ziel.

Vanuit dat waarachtige werk der genade komt de waarachtige bekering op. Door de kracht van dat waarachtige werk van Gods genade is het de zondaar niet mogelijk langer voort te leven in de zonde. Het wordt de keus van zijn hart de Heere te vrezen.

Als vanzelf is er een diepe wond ontstaan in het hart dat gaat bloeden als uit duizend wonden. Daar wordt een breuk in het hart gevoeld die alleen vanuit Gods genade geheeld kan worden.

Gods goedertierenheden worden gesmaakt, daar onze plaats naar recht reeds lang had kunnen zijn in de buitenste duisternis.

Is men langs deze weg gekomen op de leerschool van Christus, zodat vanuit Zijn genade barmhartig-

heid, zoetheid en zaligheid gesmaakt wordt, dan heeft veelvuldig plaats dat men alras daarmee een bekeerd mens wordt.

Zo was het met Petrus en anderen, die verblijd waren met het uitwerpen van boze geesten als vrucht van hun prediking. De vurige Petrus vond het heel verkeerd toen de Heere Jezus begon te spreken van Zijn borgtochtelijk lijden en sterven. Maar hiervan moest hij bekeerd worden, want hij steunde op zijn werken. Petrus moest zijn leven verliezen in de kruisdood van Christus om het te vinden in Zijn verheerlijking.

Het was door de ontfermende liefde van Christus dat Petrus tot bekering kwam en naar buiten ging, bitterlijk bedroefd zijnde vanwege de gruwelstukken door hem bedreven.

In die smart van de waarachtige bekering zegt het hart: Ik heb tegen al de geboden Gods zwaarlijk gezondigd en geen daarvan gehouden en ben nog steeds tot alle boosheid geneigd. Maar hier vindt hij het leven buiten zichzelf in de Heere.

Uit kouter genade komt God hem de genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus te schenken en toe te rekenen, evenals hij nooit zonde gehad noch gedaan, ja, als had hij ook al de gehoorzaamheid volbracht die Christus voor hem volbracht heeft. En dat wordt van uit het Goddelijk schenken door het geloof aangenomen en toege-eigend.

De waarachtige bekering is ook de grondtoon van de heiligmaking als doel van de levendmaking en rechtvaardigmaking. Het verderf der zonde kleeft ons dan in al het goede aan. Wij hebben de afsterfing van de oude mens tot opstanding van de nieuwe mens van dag tot dag nodig om te leven uit het geloof in goede werken naar Gods wet en tot Zijn eer.

Hiertoe hebben wij de almachtige kracht van Gods genade nodig. Dat blijkt ons ook uit het leven van Abraham. Gekomen tot het geloof is hij in gehoorzaamheid aan de Heere getrokken naar het beloofde land met alle blijken en bewijzen van Gods gunst en goedkeuring in zijn hart. Maar toen Abraham vanwege de honger buiten de Heere om naar Egypte trok wandelde hij niet op de weg van heiligmaking. Hagar kreeg een plaats in zijn tent, tot grote schade van het geestelijke leven van zijn huis.

De Heere moet er aan te pas komen met dit woord: „Ik ben God de Almachtige, wandel voor Mijn aangezicht en wees oprecht”. Alleen door die kracht kon zijn huis gezuiverd worden van Hagar en Ismaël. En daarna moest hij zijn zoon Izak ten offer brengen aan de Heere. Telkens weer moet hart en huis gezuiverd worden door de waarachtige bekering, om in kinderlijke afhankelijkheid en ootmoedigheid te wandelen voor Gods aangezicht.

Maar ook in de heerlijkmaking tot het onderhouden van Gods geboden, hebben wij de waarachtige bekering nodig. Van degenen die tot God bekeerd zijn hebben de allerheiligsten nog maar een klein beginsel van deze gehoorzaamheid. Doch alto, dat zij met een ernstig voornemen naar al de geboden Gods beginnen te leven.

Wat hebben wij, ziende op de ernst der zaak, elkander toch op te wekken de waarachtige bekering biddende te zoeken in Christus.

De zonde doet net als een koning, die zijn verloren terrein weer aan zijn heerschappij zoekt te onderwerpen. Alleen in de gekruiste Christus is het mogelijk staande te blijven tegenover die helse heerschappij van ongerechtigheid.

Nijkerk.

R. Kok

Boekbespreking

*DE LEERREDENEN van J. C. Philpot
Uitgave van G. J. van Horsen Barneveld*

Het betreft hier 12 zes-tallen, die verschenen zijn in 6 gebonden delen van kloek formaat. We hebben de eerste vier delen al in dit blad gerecenseerd. Nu hebben de laatste 4 zestallen in 2 delen het licht gezien. De schrijver is bekend en bij velen geliefd. Hij weet het geestelijke leven uit en naar Gods Woord naar voren te brengen.

Zijn exegese is niet altijd zuiver. Philpot schonk meer aandacht aan de toepassing dan aan de uitlegging. Hij spreekt eigenlijk alleen tot Gods kinderen en komt niet met de oproep tot bekering en de nodiging om de Heere te zoeken met de belofte, die daaraan verbonden is. Dat is natuurlijk wel een gemis. Maar we moeten deze prediker in het licht van zijn omstandigheden zien. De schrijver van het boek Der Pelgrims Metgezel, dat over Philpot handelt, wijdt daar aandacht aan. We behoeven daarop hier niet in te gaan. We kunnen grote waardering hebben voor de prediker, die op een bijzondere wijze tot bekering gekomen is. Hij is velen ten zegen geweest en zijn arbeid gaat nog door door de vele preken, die nog steeds gelezen worden.

De uitgever deed er goed aan deze preken opnieuw uit te geven. We vinden daarin onderwijs en voedsel. In de afzonderlijke delen bevindt zich geen inhoudsopgave. Dat is een gemis, maar dat wordt nu helemaal goedge maakt doordat in het laatste deel een volledige inhoudsopgave van de teksten van alle 72 leerredenen is opgenomen.

Tot 15 juni a.s. zal de prijs voor losse delen f 15,— zijn, voor de 6 delen in één keer besteld f 83,70. Daarna gaan de losse delen f 16,25 kosten en de 6 delen samen f 87,50. Het is dus van belang, dat men spoedig tot bestelling over gaat.

B. J. W. de Graaff *Jacobus Trigland* uitgave van „de Banier” te Utrecht.

In een boek van 180 blz. beschrijft De Graaff het leven en de arbeid van de bekende Trigland, die een grote plaats heeft ingenomen als predikant te Amsterdam en als hoogleraar te Leiden. De schrijver plaatst hem in het licht van zijn tijd. Trigland heeft gestreden voor de waarheid van Gods woord en daardoor veel moeten verdragen. Ook in zijn leven is openbaar gekomen dat een discipel niet meer is dan zijn meester. Jezus heeft gezegd: zij hebben Mij vervolgd, zij zullen ook u vervolgen. Dat gold Trigland niet in lichamelijke zin, want in gevangnissen heeft hij niet gezeten, maar hij heeft wel de smaad van Christus moeten dragen. En dat was nog wel in de bloeitijd van de kerk in ons vaderland en de eerste jaren daarna. Trigland leefde van 1583 tot 1654.

Zo hier en daar krijgen we de indruk, dat de schrijver een ruimer oordeel heeft dan de gereformeerden van die dagen. We willen echter ook met instemming constateren, dat hij het op blz. 92 opneemt voor onze Staten-vertaling. Op blz. 118 is sprake van een rekest, dat in maart 1662 bij de Staten van Holland en West-Friesland werd ingediend. Moet dit niet zijn 1626? Brandwijk wordt op blz. 122 aangeduid als een dorp in Brabant, maar dat ligt in de Alblasserwaard in Zuid-Holland.

Overigens hebben we dit boek met veel belangstelling gelezen en we kunnen het van harte aanbevelen. Het is uitgegeven in de Banier Bibliotheek voor het gezin en kost gebonden f 6,—.

Het leven van John Bunyan

door Drs. R. T. Huizinga

uitgave van „de Banier” te Utrecht

Dit werkje van 140 blz. verscheen in de Banier Bibliotheek voor het gezin. Thans zag een tweede druk het licht. Wel een bewijs, dat dit boekje er in gegaan is. En dat is te begrijpen. Het handelt immers over de schrijver van Eens Christens reis naar de eeuwigheid. Daardoor is Bunyan mogelijk in ons land wel het meest bekend geworden. Hij heeft echter veel meer werken geschreven. Ook die andere werken vinden onder ons nog begerige lezers. Hij had de gave van God ontvangen om op een bijzondere wijze het hart van zijn hoorders en lezers te raken. Daarom zullen de werken van Bunyan aftrek blijven vinden in de kringen van hen, die de Heere vrezen.

Drs Huizinga schrijft in een voorwoord, dat zijn wens is dat weer sterker aangehaald mogen worden de oude banden met Bunyan die er in ons land liggen. Hij hoopt dat mede door dit boek Bunyans „overjarig koren” weer meer gelezen mag worden en, wat het grootste zou zijn, dat daardoor nog banden mogen vallen die aan Christus binden.

Wij kunnen ons bij deze wens aansluiten. De schrijver geeft in kort bestek betrekkelijk veel. Een omvangrijker werk in de geest van dit boek zou meer in overeenstemming zijn geweest met de grote betekenis van Bunyan. Van andere Engelse predikers en schrijvers, die van betekenis zijn geweest, worden dikke boeken uitgegeven. Dat juichen we toe. Het werk des Heeren komt daardoor duidelijk naar voren. Voor het heden zijn we dankbaar, dat althans dit werk omtrent Bunyan verschenen is. Het is keurig gebonden uitgegeven en kost f 6,—.

B.

Geroepen naar Gods voornemen

9

Naar een andere belijdenis

We zouden niet volledig zijn, als we bij dit onderwerp geen artikel wijden aan een ander belijdenis-geschrift.

Vorige keer zagen we een en ander rondom de Heidelberger Catechismus. Nu gaan we naar de Dordtse Leerregels. In onze gang door de geschiedenis kunnen deze zeker niet overgeslagen worden. Er is immers geen belijdenis, die in onze kerken geldt en zó spreekt over de tweërlei roeping als deze. Nergens wordt er zo uitvoerig over gesproken dan juist daar. We kunnen hier zeggen: zou het anders kunnen? In de belijdenis, waarin het vrijmachtig Welbehagen Gods op schriftuurlijke wijze centraal staat, kan haast niet gezwezen worden van de roeping naar Gods voornemen.

Het is bekend: de leerregels van Dordrecht zijn opgesteld in de strijd tegen de Remonstranten. In dit blad hebben we daar over geschreven, toen het 350 jaar geleden was dat de grote synode gehouden werd van 1618-19. Het blijft een voorrecht, dat deze synode zo'n positieve belijdenis heeft gegeven, die tot vandaag spreekt. Jammer is het, dat zovelen de schriftuurlijke en geestelijke taal van de leerregels niet kennen.

Nu was juist de belijdenis van de roeping Gods één van de dankbaarste mikpunten voor de pijlen van de remonstranten. Het is niet zo moeilijk om daarin hun redenering te volgen. Met opzet schrij-

ven we hier: redenering. Want het was niet anders dan redeneren met het verstand, dat niet wil buigen onder wat God in Zijn Woord zegt. Wel zeiden ze als de diepste grond der zaligheid ligt in de verborgen raad Gods, in Zijn Welbehagen, dan kan nooit de roeping van God in het Evangelie welmenend zijn. Immers wanneer God roept tot geloof en bekering en dat geloof niet werkt door Zijn Heilige Geest, dan kan de roeping niet gemeend zijn.

Voelt u het verstandelijk beredeneren van de remonstranten? Zij hadden een mooie oplossing voor deze zaak. Christus heeft de mogelijkheid van verlossing voor alle zondaren verworven en de toepassing is uiteindelijk een zaak van de mens, volgens de remonstranten. Die mens wordt wel door de zachte vriendelijke aanrading bewogen om het Woord der genade aan te nemen, maar uiteindelijk hangt dat toch van hemzelf af. Zo wordt bij alle prachtige woorden alles gelegd in de handen van de mens.

Wat een genade en inzicht hebben de Dordtse vaders ontvangen om de verstandelijke redeneringen en de schoon-schijnende woorden van de remonstranten te ontdekken. Zij leefden uit het Woord van God, dat alle menselijke logica teniet doet. En daarin mochten zij blijven in de lijn van Calvijn, die zoals wij gezien hebben in zijn Institutie en commentaren telkens weer buigt onder wat God in Zijn Woord zegt. Zij verstonden: nooit komt een mens tot de slotsom, dat God Zijn roeping ernstig meent uit zichzelf. Dan keren we ons altijd tegen Gods verkiezend welbehagen. Maar God spreekt in Zijn Woord van de roeping, die welmenend uitgaat tot allen die onder het Woord zijn en geeft tegelijkertijd God de eer van het aannemen van dat Woord.

In hoofdstuk 3 en 4 over des mensen verdorvenheid en bekering tot God wordt dat breedvoerig beleden. Eerst over de roeping door het Evangelie: „Doch zovelen als er door het Evangelie geroepen worden, die worden ernstiglijk geroepen. Want God betoont ernstiglijk en waarachtiglijk in Zijn Woord, wat Hem aangenaam is, namelijk dat de geroepen tot Hem komen. Hij belooft ook met ernst allen, die tot Hem komen en geloven de rust der zielen en het eeuwige leven”. (Artikel 8). Duidelijk en onomwonden spreekt hier de belijdenis Gods Woord na. We willen hier nog even wijzen op het woord: ernstiglijk. Met opzet laten we die laatste lettergreep erachter! Wij zijn niet meer gewoon om die uitgang te gebruiken. We zeggen, dat God ernstig roept. Maar juist die laatste lettergreep spreekt hier. Het gaat om de wijze, waarop God roept en die is altijd welmenend. God is waarachtig en alle mens is leugenachtig. En daarom wordt ook in het volgende artikel duidelijk gesteld: „Dat er velen, door de bediening des Evangelies geroepen zijnde, niet komen en niet bekeerd worden, daarvan is de schuld niet in het Evangelie noch in Christus, door het Evangelie aangeboden zijnde, noch in God, Die door het Evangelie roept en zelfs ook die Hij roept onderscheidene gaven mededeelt; maar in degenen, die geroepen worden” (art. 9). Zo krijgt God de schuld niet van de rampzaligheid, maar de mens.

Zonder het te willen verklaren door de wijsheid van beneden, gaat onze belijdenis door in artikel

10 van ditzelfde hoofdstuk. Men wil wel eens beweren, dat de leerregels van Dordt vanuit een theologisch systeem zijn opgezet. Hoe komt het hier juist anders uit. Luister maar: „Maar dat anderen, door de bediening des Evangelies geroepen zijnde komen en bekeerd worden, dat moet men de mens niet toeschrijven, alsof hij zichzelf door zijn vrije wil zou onderscheiden van anderen, die met even grote of genoegzame genade tot het geloof en de bekering voorzien zijn (hetwelk de hovaardige ketterij van Pelagius stelt) maar men moet het Gode toeschrijven, die gelijk Hij de Zijnen van eeuwigheid uitverkoren heeft in Christus, alzo ook diezelfde in de tijd krachtiglijk roept, met het geloof en de bekering begiftigt, en uit de macht der duisternis verlost zijnde tot het rijk Zijns Zoons overbrengt.....”

Is dit anders te verstaan dan zó dat God in de roeping der uitverkorenen een bijzonder werk doet? Hij roept krachtig in hun leven. Zij ontvangen oor en hart voor het Woord van God ten leven naar het eeuwige Welbehagen.

De handtekening onder de belijdenis, die van een dienaar des Woords gevraagd wordt is geen formaliteit. Die handtekening spreekt van een ernstige verantwoordelijkheid dat niets geleerd wordt tegen de belijdenis. Maar toch nog van meer. Dat die belijdenis ook doorklinkt in de prediking. Daarin kan een formele behandeling nooit het laatste woord spreken. Handhaving van het gezag der belijdenis is nodig, maar de Heilige Geest alleen maakt predikers die de roeping Gods naar beide zijden laten doorklinken. D. Slagboom

Wij leveren u alle

Bijbels en Psalmboekjes

(Statenvertaling)

franko thuis

H.H. Kerkeraden!

Voor de levering van **huwelijksbijbels** houden wij ons aanbevolen

BOEKHANDEL VAN LEEUWEN

Wijk 7-78, Urk, telef. 05277-1783
na 7 uur: Almerelaan 1, telef. 05277-1593

Onrustige Nachten? Gespannen Zenuwen? ZENUWKRUIDEN

Bestrijdt nervositeit,
Bevordert de nachtrust.
Kuur voor een maand f 6,95
(alle kosten inbegrepen)

DROGISTERIJ SIKKING
BARREVOETESTRAAT 5, HAARLEM
Tel. 023-312882 - Giro 190609

WELKE DAME

wil er voor onze oude moeder zorgen?
Moeder is 80 jaar en kan niet meer alleen zijn. Werkster aanwezig.
Eigen zit-slaapkamer. Salaris in overleg.
Brieven onder no. 2 aan de Adm. van dit blad
Kwartelstraat 74, Alphen a.d. Rijn.

DORDRECHT DS. BALTHAZAR LYDIUSSCHOOL VOOR MAVO Singel 28

Het Bestuur van de Vereniging voor Chr. onderwijs op Reform. grondslag te Dordrecht vraagt voor bovenstaande school m.i.v. 1 augustus a.s. een
LERAR

Volledige weektaak. In het bezit van of studierend voor akte Frans.
Mooie kans voor jonge kollega zich bij het MAVO in te werken.
Desgewenst alleen lessen in de brugklassen.

Gegadigden dienen te behoren tot de Ger. Gem., Ger. Gem. in Ned., Chr. Ger. Kerk, Oud Ger. Gem., Ned. Herv. Kerk (Ger. Bond).

Sollicitaties aan de secretaris: L. Alderliesten, Keplerweg 54, Dordrecht, Tel. 01850-32069.

Inlichtingen bij de directeur: C. J. Hartog, Valeriusstraat 3, Dordrecht. Tel. huis 01850-36156, tel. school 01850-42020.